

QUADERNS DEL FUM MAJOR

L'estiu dels austers

Miquel Cardell

Avança l'estiu, i la vila surt als diaris com escenari de les noces d'un tennista retirat i una actriu rossa. Algunes setmanes abans també hi havíem sortit, amb un motiu prou menys glamorós: resulta que el nostre ajuntament ocupa el segon lloc entre els ajuntaments mallorquins en la classificació per deute a TIRME, que és l'empresa que gestiona les deixalles.

Segons les dades que publica un paper tan poc sospitos d'esquerranisme com El Mundo, el deute de l'Ajuntament de Lluçmajor és de més de nou milions d'euros, un caramull de pasta que s'exlica en el fet que faria uns dos anys que la casa de la vila no paga les factures dels fems. La gravetat del tema s'aprecia especialment si tenim en compte que bona part d'aquesta quantitat els ciutadans ja l'hem pagat en forma de les taxes corresponents. I que, per llei, l'administració municipal no pot usar aquests doblers més que per pagar el servei corresponent.

Només Palma ens supera en un hit parade tan pudent i poc sostenible. I, tot i que la capital té una dotzena bona de vegades la nostra població, només ens triplica en deute. Mirant per avall en la classificació, ens segueixen, amb un poc més de quatre milions per cap, és a dir, la meitat del nostre deute en termes absoluts, Calvià i Marratxí, dos municipis que, els darrers quatre anys, han estat governats pel PP i, en concret, pels actuals Conseller Delgado i President Bauzà, el pur bessó del Govern que té la responsabilitat de treure'ns de la crisi i que ha fet de l'austeritat una bandera i, sobretot, una excusa per amagar decisions de política dura.

+ + +

Però també veim als papers (de fet, en una nota de premsa del propi ajuntament) que el nostre govern municipal ha decidit donar mostres d'austeritat. En concret, ens expliquen, s'estalviaran 115.000 € en sous i assignacions de regidors i assessors.

Fantàstic. Amb aquest estalvi, d'aquí a setanta o vuitanta anys haurem pagat el que devem de fems. Si no comptam els interessos que hi pugui haver.

L'estalvi procedeix sobretot de la reducció de dos assessors (però pujant al sou a dos dels quatre que queden) i d'una retallada de l'assignació als grups polítics de l'ajuntament, que s'ha fet de manera que afecta més a l'oposició i als grups més petits i menys al PP, que és qui braveja d'auster damunt l'esquena dels altres.

De les pagues dels regidors, amb dedicació exclusiva o sense, no en parlarem avui. Qui hi estigui interessat que ho miri, i que es plantegi si té algun fill amb poques manies polítiques, o conviccions molt dretanes; perquè si aconsegueix entrar de regidor popular, sense acreditar titulació ni currículum notable ni experiència ni passar oposicions, se'n pot dur una pagueta que sigui l'enveja de molts de mileuristes amb màster i doctorat com la que se'n duen els joves regidors populars. Tota una carrera. Això són beques de pràctiques...!

++ + +

Mentre, el president Bauzá comença també la seva legislatura predicant austeritat, canviant amb aquest argument l'estructura del Govern, amb una reducció d'alts càrrecs...i una pujada de sous.

L'austeritat com argument que ha reforçat mesures polítiques com la supressió de la Direcció General de Normalització Lingüística o l'eliminació a l'Ajuntament de Palma de programes d'acollida lingüística per a immigrants que donaven resultats ben positius i esperançadors, no sols en temes de llengua, també pel que fa a la integració social en el sentit més ample. Una austeritat, o una avarícia?, que, amb el vot de molts, sempre acabam pagant els mateixos i sempre acaben cobrant uns altres mateixos, igualment amb el vot de molts.

Una idea d'austeritat sobre la qual sembla pesar l'amenaça que significa considerar el sector públic des d'un punt de vista suposadament neutral i estructuralment comptable, que no tengui en compte l'essencial aspecte social, i el caràcter necessàriament públic, que tenen serveis com la sanitat o l'educació. En el fons, una idea d'austeritat que desfressa de necessitats econòmiques, de necessitats objectives, el que no són sinó opcions polítiques, eleccions entre diverses vies i polítiques possibles.

+ + +

La politització, crispadora i desequilibradora, de les polítiques lingüístiques, és la primera gran característica, ja anunciada, del govern Bauzá, del nou període de majories absolutes populars. Una política que actua segons dos principis fonamentals: el desmuntatge o retallada de totes aquelles polítiques que han demostrat en la pràctica, o que tenen en potència, la capacitat de fer avançar el coneixement i l'ús del català en qualsevol aspecte de la nostra vida social (ara pensava en els agents lingüístics de les barriades:s'elimina una gran experiència, s'hi aboquen sospites d'una corrupció inexistent, i l'estalvi és de centèssimes de punt percentual del pressupost!) i la promoció de missatges més o manco simbòlics relatius a l'existència d'una dictadura en favor del català, del català com una "llengua imposada i opressora". Unes teories, em sap greu dir-ho, que qualsevol estadística sobre la realitat lingüística de la nostra societat desmenteix.

Coses com la bilingüització dels Premis Ciutat de Palma, o dels programes d'IB3, per no parlar d'una malifeta amb pes específic com és l'anunciat tancament de Ràdio Televisió de Mallorca, que amb un pressupost mínim ha aconseguit fer una programació exemplar com a mitjà de comunicació de proximitat, públic, orientat a l'autoconeixement, la informació seriosa, el debat i la cultura de la societat que el paga. Així es reconeixen les feines ben fetes, i es bombardeja un sector audiovisual que crea centenars de llocs de feina.

+ + +

En el fons, en política lingüística, només hi ha una pregunta: els fills d'aquesta Mallorca multicultural, en quina llengua volem que juguin al pati de l'escola? Després en vénen d'altres, com la relativa al dret dels catalanoparlants a ser atesos en la pròpia llengua per l'administració, sense haver de fer un plus d'esforç, és a dir sense ser castigats, menystinguts, maltractats.

Trencant un vell quasi consens, intentant destruir dècades d'esforç i de progrés democràtic, prudent i, sobretot, lent, els nostres actuals governants opten clarament per la diglòssia, pel bilingüisme asimètric que empeny el català cap a la minorització, que obliga els catalanoparlants a renunciar contínuament a la pròpia llengua perquè els castellanoparlants no hi hagin de renunciar mai. Basta sentir parlar la majoria dels nous encarregats del tema, per entendre la seva postura, per constatar que no coneixen, ni tenen el costum ni la capacitat, d'usar habitualment i amb un mínim de correcció, la llengua que històricament és la dels mallorquins. Que no la senten com a res propi, ni l'estimen com a ens viu d'integració social i de subsistència cultural del país, ans al contrari, la perceben i la tracten com una nosa banal i molesta o com un enemic a abatre tot d'una que surt de la capelleta carrinclona de la folklorada innòcua.

+ + +

Ja veurem la cosa com pren, com reaccionen els diversos sectors de la societat, sobretot aquells que ens sentim amenaçats per una gens dissimulada declaració d'hostilitat.

I ja veurem com prenen polítiques tan essencials com la cultura (ai, la cultura, qui no està avesat a anar a missa, al portal s'agenolla!), com el turisme i la seva urgent reconversió, com les polítiques industrials i agràries, com l'espinesa qüestió territorial i la imprescindible substitució de les polítiques especulatives i consumidores de territori per d'altres de sostenibles.

+ + +

De moment, ens n'anam de vacances estivals com cercant un espai per anar encaixant el cop, una reflexió i una alenada per agafar forces de cara a la legislatura que ens espera, agafar forces que vol dir madurar arguments, ser capaços d'explicar alternatives... de sobreviure a les perpètuas travesses del desert, les velles trinxeres. Són aquestes temporades que diries que Sísif era un mallorquí que no combregava amb l'extrema dreta nostrada.

O, fidels a la peculiar trashumància illenca, emigram a vorera de mar cercant una mica de fresca, o una mica de feina, ara que és temporada alta.

+++++

Ja començam a prendre el pols a la Colònia de Sant Jordi quan Rubalcaba és proclamat oficialment com a candidat socialista a les pròximes eleccions generals i fa el seu discurs programàtic, de presentació.

A priori, Rubalcaba em fa pensar en aquell candidat socialista que va perdre amb Aznar, un candidat destinat a lluitar contra una d'aquestes reaccions quasi visceral de la societat, una tendència que té tant a veure amb el subconscient social com amb la valoració objectiva.

Però la veritat és que ha fet un molt bon discurs, al meu entendre, per l'actitud, pel "personatge" pausat i reflexiu, raonador, que posa de manifest, pels temes que tria i la via per on explica que s'ha de cercar la solució. Una altra cosa és que el PSOE tengui la història que té, i que ens en fiem més o manco, que ens creguem que tot plegat s'arribarà a concretar en polítiques o gestions a l'alçada del bessò ideològic que ens proposa.

Però hi va haver una cosa que em va cridar l'atenció, quan, encetant la culminació del parlament va dedicar unes frases a explicar el seu orgull espanyol, no va poder deixar d'esmentar el tresor d'una llengua universal i tal. Servidor ja entén que els espanyols estiguin orgullosos del seu idioma; però que un candidat suposadament progressista a presidir el govern espanyol parli del patrimoni de la llengua, i, fidel al costum i al nacionalisme espanyol, oblidí altres llengües de l'estat per les quals molts de ciutadans tenim sentiments tan respectables com els seus envers l'espanyol... això preocupa, confirma les pitjors constatacions i expectatives, explica alguns capteniments polítics dels socialistes illencs... i pot ser il·lumina amb ombres noves, amb més relleus, amb advertiments, la preocupació amb què enfrontam, aquí, el nou quadrienni popular.

+ + + +

Mentre, a la Colònia de Sant Jordi, hi ha qui diu que els tords de la temporada volen baixos (- *No, i, he sentit a dir que per Cala Dor no fa gens llarg...*); però els caps de setmana costa trobar taula per sopar a molts de restaurants de tota mena. Es veuen molts de cartells que venen o lloguen apartaments i, com de costum, l'aigua és d'una qualitat ínfima i infumable, de les clavegueres surten cuques molles com ratolins, i enguany hi torna a haver niguls de moscards com fa estius que no es veien.

Per afegidor, des de fa uns anys l'ajuntament saliner ha decidit castigar els "turistes residents", és a dir aquells propietaris de residències estivals, la immensa majoria, que no estan empadronats al municipi.

Pagam fems i aigües i tota la pesca tot l'any, tot i que molts no usam aquests serveis més que uns pocs mesos, mantenim com una base segura l'activitat del comerç i la restauració...i ara no podem aparcar davant casa nostra si no volem pagar les tarifes d'una ORA de finalitat estrictament recabdatòria. Com que no podem votar, ja ens fotrem: llavors diuen que cal ser amables amb els turistes, quins collons.

+ ++ +

Fent el turista de proximitat provarem d'enganyar les arideses i intemperàncies d'aquest estiu que anuncien de rècord, ara que amb la crisi ningú no es recorda del canvi climàtic.

La tertúlia dominical de Plaça suspendrà temporalment les seves activitats. Serà amb el record de l'estrèpit de les màquines bufadores i els tractorets

agrenadors amb que les brigades municipals ens amenitzaven el migdia aquestes setmanes que hem fet la cerveseta a la fresca. I de les cares dels turistes que també seien a les terrasses de plaça. Perquè volem coets i pirotècnia si tenim tanta capacitat mecànica per a la contaminació sonora.

Hi ha qui diu que la preocupació pel silenci és un signe de civilització i cultura. Hi ha qui diu que engegar els turistes a cop de funcionari amb màquina de renou és l'inici de la reconversió.

Que Santa Càndida ens protegeixi, o, com a poc, ens alleugi de tot plegat. Un estiu sota l'amenaça dels austers, que comencen a ser una amenaça més negra que els zombis a les pel·lícules a la fresca. Perquè, mentre a les illes de l'expoli fiscal no tenim un parell escàs de cents de mils d'euros per introduir els immigrants en el projecte col·lectiu de la defensa de la nostra llengua, sabem que a l'Espanya peninsular i profunda han invertit milions i milions d'euros en cosntruir trams d'AVE com aquell que ara han tancat, que costava 10 mil euros al dia... i que tenia nou usuaris. Zombis, banys, espanyols, bilingües i pagant el beure, amb aquesta calor.